

Warszawa, 14 kwietnia 2022 r.

Prezes
Zakładu Ubezpieczeń Społecznych

BPS/043-38-1577-ZUS/22
992700.611.618.2022-WOS

Szanowny Pan Profesor
Tomasz Grodzki
Marszałek Senatu Rzeczypospolitej Polskiej
ul. Wiejska 6/8
00-902 Warszawa

Dotyczy: wystąpienia Pana Marszałka, przy którym przekazano oświadczenie Pana Senatora Jana Filipa Libickiego w sprawie Pani J. W., dotyczące przeliczenia emerytury z zastosowaniem nowej kwoty bazowej

Szanowny Panie Marszałku,

w odpowiedzi na ww. wystąpienie przedstawiam stanowisko Zakładu Ubezpieczeń Społecznych (ZUS) w sprawie poruszanej w oświadczeniu Pana Senatora.

Zmiana przepisów w zakresie przeliczania podstawy wymiaru emerytury ustalonej według dotychczasowych zasad

Z dniem 1 stycznia 2022 r. – na podstawie przepisów ustawy z dnia 24 czerwca 2021 r. o zmianie ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych oraz niektórych innych ustaw¹ – uchylone zostały przepisy art. 110 oraz 110a ustawy emerytalnej². Przepisy te umożliwiły ponowne obliczenie wysokości emerytury ustalonej według dotychczasowych zasad z uwzględnieniem zarobków uzyskanych po przyznaniu tego świadczenia, z zastosowaniem aktualnej kwoty bazowej.

Uchylenie ww. przepisów nie oznacza, że osoba, która po przyznaniu emerytury pracowała (i osiągała z tego tytułu przychód stanowiący podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne), pozbawiona została możliwości przeliczenia podstawy wymiaru świadczenia z uwzględnieniem tego przychodu. Jeżeli osoba uprawniona do emerytury po 31 grudnia 2021 r. zgłosi wniosek o ponowne ustalenie wysokości świadczenia od przeliczonej podstawy wymiaru, z uwzględnieniem wynagrodzeń uzyskanych w całości lub w części po przyznaniu świadczenia,

¹ Dz.U. poz. 1621

² ustawa z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U z 2022 r. poz. 504), zwana ustawą emerytalną

ponownego ustalenia wysokości tego świadczenia możemy dokonać na podstawie art. 111 ustawy emerytalnej.

Na podstawie powołanego przepisu art. 111 ustawy emerytalnej podstawę wymiaru emerytury możemy ustalić z uwzględnieniem zarobków uzyskanych:

- w kolejnych 10 latach kalendarzowych wybranych z 20 lat kalendarzowych, poprzedzających bezpośrednio rok, w którym zgłoszono wniosek o ponowne ustalenie wysokości emerytury,
- z 20 lat kalendarzowych wybranych z całego okresu podlegania ubezpieczeniu, przypadających przed rokiem zgłoszenia wniosku o ponowne ustalenie wysokości emerytury obejmujących także zarobki uzyskane po przyznaniu świadczenia, pod warunkiem, że wskaźnik wysokości podstawy wymiaru świadczenia jest wyższy od poprzednio obliczonego.

Przy czym podstawę wymiaru oraz wysokość świadczenia obliczymy przy zastosowaniu kwoty bazowej ostatnio przyjętej do obliczenia świadczenia.

Sprawa Pani J W , ur. 1943 r.

Pani J W z wnioskiem o emeryturę wystąpiła 1 marca 2006 r. Oddział ZUS, decyzją z 14 marca 2006 r., przyznał zainteresowanej prawo do emerytury od 1 marca 2006 r., tj. od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek. Do ustalenia wysokości emerytury Oddział ZUS uwzględnił 40 lat 10 miesięcy okresów składkowych i 3 miesiące okresów nieskładkowych. Do ustalenia wysokości podstawy wymiaru emerytury przyjęto wynagrodzenie z 20 lat kalendarzowych (1968-1976, 1978-1980, 1989-1990, 1992, 2001-2005) wybranych z całego okresu podlegania ubezpieczeniu, które w stosunku do przeciętnego wynagrodzenia z tych samych lat wynosi 97,73% oraz kwotę bazową 1 977,20 zł, która obowiązywała w dacie zgłoszenia wniosku o emeryturę. W decyzji tej Oddział ZUS poinformował zainteresowaną, że w celu uwzględnienia do ustalenia wysokości emerytury okresu zatrudnienia od 5 sierpnia 1961 r. do 29 września 1961 r. w Poczcie Polskiej należy przedłożyć świadectwo pracy lub legitymację ubezpieczeniową ze stosownym wpisem.

Pani J W przedłożyła stosowne dokumenty. Oddział ZUS, decyzją z 9 maja 2006 r., przeliczył zatem emeryturę zainteresowanej. Do obliczenia jej wysokości Oddział ZUS przyjął 41 lat okresów składkowych oraz 3 miesiące okresów nieskładkowych. Podstawa wymiaru emerytury pozostała bez zmian.

Wobec tego, że po przyznaniu emerytury Pani J: W kontynuowała zatrudnienie, Oddział ZUS realizując wnioski zainteresowanej doliczał również kolejno przebyte okresy ubezpieczenia (okresy składkowe) oraz przeliczał podstawę wymiaru emerytury.

27 marca 2019 r. Pani J W zgłosiła wniosek o ponowne ustalenie wysokości emerytury. Do wniosku przedłożyła zaświadczenie o zatrudnieniu i wynagrodzeniu z D Sp. z o.o. Oddział ZUS, decyzją z 9 kwietnia 2019 r., doliczył staż pracy oraz przeliczył podstawę wymiaru świadczenia uwzględniając wynagrodzenie uzyskane w roku 2018. Po przeliczeniu staż Pani J: W wyniósł 49 lat 8 miesięcy okresów składkowych oraz 3 miesiące okresów nieskładkowych. Do ustalenia podstawy wymiaru emerytury przyjęto wynagrodzenie z 20 lat kalendarzowych (1968-1975, 1978, 1989-1990, 1992, 2001-2005, 2010-2011 i 2018) wybranych z całego okresu ubezpieczenia, wynoszące w stosunku do przeciętnego wynagrodzenia z tych samych lat 103,04%. Wobec tego, że do ustalenia podstawy wymiaru emerytury zostały

przyjęte zarobki przypadające w części po przyznaniu emerytury, a wskaźnik wysokości podstawy wymiaru emerytury był wyższy od poprzednio obliczonego wysokość emerytury zainteresowanej została obliczona od nowej kwoty bazowej 4 003,88 zł (obowiązującej w dniu zgłoszenia wniosku o przeliczenie).

Następnie zainteresowana występowała z kolejnymi wnioskami o przeliczenie emerytury poprzez uwzględnienie dodatkowego okresu zatrudnienia. W wyniku ich rozpatrzenia Oddział ZUS przeliczył staż pracy i zwiększył z tego tytułu emeryturę. Po ostatnim przeliczeniu, decyzją z 30 grudnia 2021 r., staż pracy Pani J. W. uwzględniony do ustalenia wysokości emerytury wyniósł 52 lata i 7 miesięcy okresów składkowych oraz 3 miesiące okresów nieskładkowych.

1 marca 2022 r. Pani J. W. zgłosiła wniosek o przeliczenie podstawy wymiaru emerytury poprzez przyjęcie do jej ustalenia wynagrodzenia osiągniętego w 2021 r. (zamiast wynagrodzenia uzyskanego w 1975 r.) oraz uwzględnienie nowej kwoty bazowej.

Oddział ZUS, decyzją z 31 marca 2022 r., przeliczył emeryturę zainteresowanej od 1 marca 2022 r., tj. od miesiąca, w którym zgłoszono wniosek. Do ustalenia podstawy wymiaru emerytury przyjęto wynagrodzenie z 20 lat kalendarzowych (1968-1974, 1978, 1989-1990, 1992, 2001-2005, 2010-2011, 2018, 2021) wybranych z całego okresu ubezpieczenia. Wskaźnik wysokości podstawy wymiaru emerytury wyniósł 103,45%. Jak wyżej wskazano przepisy ustawy emerytalnej, w brzmieniu obowiązującym od 1 stycznia 2022 r., nie dają podstaw prawnych do ponownego obliczenia wysokości świadczenia od nowej kwoty bazowej. Dlatego do ustalenia wysokości emerytury Pani J. W. zastosowano kwotę bazową ostatnio przyjętą do obliczenia świadczenia, tj. 4 003,88 zł. Wysokość emerytury zainteresowanej wynosi 4 389,14 zł. Po odliczeniu zaliczki na podatek dochodowy 321,00 zł i składki na ubezpieczenie zdrowotne 395,02 zł oraz uwzględnieniu kwoty dodatku pielęgnacyjnego 256,44 zł do wypłaty pozostaje kwota 3 929,56 zł.

Przedstawiając powyższe pragnę podkreślić, że ZUS realizując ustawowo nałożone zadania działa w granicach obowiązującego prawa. W tym stanie faktycznym i prawnym sprawy brak jest podstaw do przeliczenia emerytury Pani J. W. z zastosowaniem aktualnej kwoty bazowej.

2 wynagrodzi świadczeń

Gertruda Uścińska

Do wiadomości:

Sz.P. Stanisław Szwed

Sekretarz Stanu

w Ministerstwie Rodziny i Polityki Społecznej

ul. Nowogrodzka 1/3/5

00-513 Warszawa

ds. DUS-II.059.48.2022.MBu

Do wiadomości:

Sz.P. J W

ul.

Warszawa